

Iedereen de schouders eronder

Open brief aan ouders en onderwijsbeleidsmakers bij overheid, werkgevers en werknemers 4 november 2019.

Geachte lezer,

Scholen, leraren, onderwijsondersteuners en schoolleiders in het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) staan voor de opgave om goed onderwijs te bieden aan leerlingen, de nieuwe generatie burgers van ons land. Een opgave die we met passie vervullen en die door krapte op de onderwijsarbeidsmarkt onder druk komt te staan.

We kunnen alleen het beste aan onze leerlingen bieden, wanneer wij ook over voldoende goed personeel beschikken. Door personeelstekorten gaat er in toenemende mate onderwijstijd verloren (lesuitval bij ziekte, groepen die naar huis gestuurd worden).

Ook staat de kwaliteit van de onderwijsuitvoering onder druk doordat kinderen verdeeld worden over andere groepen om het naar huis sturen te voorkomen. Bovendien wordt de kwaliteit bedreigd doordat onderbevoegden (bijv. leraarondersteuners) en onbevoegden (bijv. klassenassistenten) in onderwijsprocessen als vervangers worden ingeschakeld.

Als Amersfoortse scholen hebben wij al diverse activiteiten ontplooid om, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, goed onderwijs te blijven bieden. Bij ziektevervanging zijn er vele collega's die extra komen werken of het acute probleem helpen oplossen. Wij leveren extra inspanning om nieuw personeel te binden en te boeien via opleiden in de school, zij-instroomtrajecten, boven-formatieve aanstellingen, invalpools en de aansluiting bij regionale transfercentra. Wij hebben Amersfoort als nationale Onderwijsstad 2020 op de kaart gezet, maar komen nu aan de grens van onze mogelijkheden.

Wij hebben in Amersfoort gemerkt dat er zaken zijn die direct helpen om het lerarentekort op te lossen, maar die kosten allemaal geld wanneer wij geen concessies willen doen aan de kwaliteit van ons onderwijs.

1. Zij-instromers starten succesvol met hun loopbaan wanneer zij niet meteen zelfstandig voor een groep hoeven te starten. Een dubbele groepsbezetting voor minimaal een half jaar, maakt dat een volwaardig zij-instroomtraject €40.000,- kost terwijl er maar €20.000,- subsidie beschikbaar is. Bij een oplopende vervangingsvraag kost dit in Amersfoort tot 2025 voor 500 leraren €10.000.000,- extra bovenop de subsidie voor zij-instroom. Voor Nederland is bij een oplopend tekort tot 10.000 leraren het veelvoudige nodig.
2. Veel personeelstekorten zijn acuut en betreffen ziektevervanging. Omdat veel leraren bij voorkeur drie dagen werken en hun werk combineren met zorgtaken thuis, ligt hier een kans om een deel van de aanstelling flexibel uit te breiden. Door een oplossing te vinden voor de praktische problemen die hierdoor ontstaan (bijv. gratis flexibel geboden kinderopvang), ontstaat een nieuw potentieel vervangers. Maar gratis kindplaatsen kosten €30,- per dag per kind. Bij een gemiddeld ziekteverzuim van 5% kost een kinderopvangvoorziening gauw €750.000,-. Met €1.000.000,- zou je daarbij ook nog aanvullende hulp in de huishouding kunnen faciliteren.
3. Personeelstekorten in het primair onderwijs ontstaan ook door vertrek naar elders. Wanneer het zittende personeel massaal kiest voor een loopbaanswitch, wordt het oplossen van het lerarentekort dweilen met de kraan open. De loopbaanperspectieven en mogelijke eindschalen in het basisonderwijs liggen lager dan in het voortgezet onderwijs. Het basisonderwijs zou aantrekkelijker worden wanneer de salarissen vergelijkbaar zijn met andere onderwijssectoren. Ook vermindering van de werkdruk maakt het aantrekkelijker om in het primair onderwijs te blijven werken. Dit vraagt om een groter budget voor het primair onderwijs. Er is vrijdag jl. een eenmalig akkoord gesloten. Dit is een stap maar nog niet genoeg. De

vakbonden hebben dit punt uitgebreid onder de aandacht gebracht via de landelijke stakingsdag die voor 6 november is afgekondigd.

Punt 1 en 2 zijn crisismaatregelen die de overheid morgen al kan nemen met behoud van de onderwijskwaliteit. Punt 3 vraagt om een sectoroverstijgende aanpak. Maar ze kosten allemaal geld. Wanneer dit geld niet structureel beschikbaar komt, lost de personeelscrisis in het onderwijs zich niet op. In dat geval zullen wij er als Nederlandse burgers aan moeten gaan wennen dat het aantal professioneel begeleide onderwijzers in basisscholen wordt teruggebracht, de onderwijskwaliteit navenant afneemt en dat ouders structureel voor een andere oplossing moeten kiezen voor de opvang van hun kinderen onder werktijd.

Als Amersfoortse schoolbesturen hebben we begrip voor de landelijke stakingsdag en ondersteunen we de doelen. Het is aan onze personeelsleden om voor zichzelf te bepalen of zij deze staking het meest geëigende middel vinden om de Nederlandse burger de ernst van de situatie duidelijk te maken. Wel of niet staken is daarbij een vrije keuze. Wij staan open voor ieder initiatief dat de personeelscrisis in het primair onderwijs onder de aandacht brengt van een breed publiek.

Wij vragen uw begrip en roepen u op om onze scholen te steunen in hun opgave om onder deze moeilijke omstandigheden het onderwijs zo goed mogelijk te organiseren. Wees ervan verzekerd dat echt al het mogelijke wordt gedaan om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden. De toekomst van het onderwijs is in het geding en daarmee de toekomst van uw kinderen, onze leerlingen.

Met vriendelijke groet,

Erik van Lingen,
College van Bestuur PCBO Amersfoort.

Deze brief is afgestemd in het overleg van de Amersfoortse schoolbesturen en wordt aan zeer veel ouders van basisscholen in Amersfoort verzonden.